קְבוּעִים לָהֶם. הַגָּהּ: (ג) (יג) * בָּתִּים שֶׁבַּסְּפִינָה (יד) צְרִיכִים עֵרוּב אַף עַל פִּי (טו) שֶׁיֵּשׁ לַסְּפִינָה (ג) מְחִיצוֹת, (טז) * וְאִם אֵין לַסְּפִינָה מְחִיצוֹת, (יז) אָסוּר (ד) לְטַלְטֵל בַּסְּפִינָה רַק בְּאַרְבַּע אַמּוֹת (בית יוסף (ד"ה כתוב עוד) בשם שבלי לקט (סי' קיא)), וְעַיֵּן לְקַמָּן סוֹף סִימָן שפ"ב (ס"כ) וְסִימָן ת"ה סָעִיף ז': **ג** [ג] **הַבַּיִת שֶׁמַּנִּיחִים בּוֹ הָעֵרוּב** (יח) **אֵין צָרִיךְ לִתֵּן** (ה) **פַּת.** (יט) [ד] **וְאֵין צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בָּעֵרוּב**

ג שם בַּגְּמָרָא (עירובין) מ"ט (ע"א). ד שם וּכְרַבָּה.

בְּאֵר הֵיטַב

ב (ג) **בָּתִּים.** דְּאוֹתָן שֶׁאֵין לָהֶם בָּתִּים בַּסְּפִינָה, הֲרֵי הֵם כִּשְׁרוּיִים בְּחָצֵר אַחַת, עַיֵּן סִימָן ש"ע סָעִיף ג': (ג) **מְחִיצוֹת.** פֵּרוּשׁ, גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה מִקַּרְקַע הַסְּפִינָה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה מִן הַמַּיִם מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּתוֹכָהּ, וְעַיֵּן סִימָן שנ"ה (ס"א): (ד) **לְטַלְטֵל.** דְּהָוֵי כַּרְמְלִית. אֲבָל מֻתָּר לְטַלְטֵל מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ, דְּמִכַּרְמְלִית לְכַרְמְלִית שָׁרֵי. אָמְרִינַן בַּגְּמָרָא שָׁם, סְפִינוֹת קְטַנּוֹת הָרְחָבוֹת מִלְּמַעְלָה וּקְצָרוֹת מִלְּמַטָּה עַד כְּחֻדּוֹ שֶׁל סַכִּין, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד אִם יֵשׁ לָהֶם מְחִיצוֹת עֲשָׂרָה, דְּאָמְרִינַן גּוֹד אַחִית. וּבְאֲגֻדָּה סִימָן קי"ג, אִם אֵין רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּתוֹךְ גֹּבַהּ שְׁלֹשָׁה, אָז הָוֵי כְּיָם וְאֵין מְטַלְטְלִין בָּהּ אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת וּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִתּוֹכָהּ לַיָּם, עַיֵּן סוֹף סִימָן שמ"ה (סעיף יט), וּבְתוֹסָפוֹת (שבת קא. ד"ה הני) חוֹלְקִין וּפֵרְשׁוּ שֶׁסְּפִינָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ דְּפָנוֹת וְקַרְקָעוֹת הָעֲשׂוּיוֹת נְסָרִים וְחָלָל בֵּין הַנְּסָרִים וְהַמַּיִם נִכְנָסִין בָּהּ וְיוֹשְׁבִין בָּהּ כְּמוֹ בַּמַּיִם, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, שֶׁאָנוּ רוֹאִין כְּאִלּוּ דָּפְנֵי הַסְּפִינָה עֲקֻמִּין וּמְסַבְּבִין כָּל הַסְּפִינָה וְנִמְצְאוּ הַנְּסָרִים מְחֻבָּרִין, עַיֵּן שָׁם. וְאִם יֵשׁ בַּיִת בַּסְּפִינָה וְהַסְּפִינָה אֵין לָהּ מְחִיצוֹת עֲשָׂרָה, אָסוּר לְהוֹצִיא מֵהַבַּיִת לַסְּפִינָה, וְאִם יֵשׁ לָהּ מְחִיצוֹת עֲשָׂרָה אֵין צָרִיךְ עֵרוּב כֵּיוָן דְּאֵין שָׁם אֶלָּא בַּיִת אֶחָד. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): **ג** (ה) **פַּת.** שֶׁהֲרֵי אֵין הָעֵרוּב אֶלָּא שֶׁנַּחְשֹׁב כְּאִלּוּ כֻּלָּן דָּרִין שָׁם, וַהֲרֵי הוּא דָּר שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לא מִקְּרֵי חִלּוּק דִּירוֹת וּכְמוֹ שֶׁכֻּלָּם מְעֹרָבִים בְּבַיִת אֶחָד דָּמֵי, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אבל). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ס"ב ד"ה יושבי) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם מְפָרְשִׁים שֶׁחוֹלְקִים עַל זֶה, וְדַעְתָּם דְּאֹהָלִים שֶׁבַּשַּׁיָּרָא צְרִיכִים עֵרוּב וְשֶׁבַּמַּחֲנֶה פְּטוּרִים מֵעֵרוּב, אַךְ שַׁיָּרָא לֹא מִקְּרֵי רַק כְּשֶׁהוּא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, וּמֵעֲשָׂרָה וּלְמַעְלָה נִכְלָלִים בְּשֵׁם מַחֲנֶה: (יג) **בָּתִּים וְכוּ'.** שֶׁשַּׁיָּכִים (ו) לַאֲנָשִׁים מְיֻחָדִים. וְהַטַּעַם, דְּלֹא גָּרַע מִיּוֹשְׁבֵי אֹהָלִים וְכוּ' שֶׁצְּרִיכִין עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, שֶׁאַף כָּאן הַבָּתִּים קְבוּעִים לָהֶם לְכָל מֶשֶׁךְ נְסִיעָתָם עַל הַיָּם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) דְּדַוְקָא כְּשֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֵיזֶה בָּתִּים הַשַּׁיָּכִים לְיִשְׂרְאֵלִים, אֲבָל אִם אֵין בַּסְּפִינָה רַק בַּיִת אֶחָד, וּשְׁאָרֵי אֲנָשִׁים שׁוֹכְנִים בַּסְּפִינָה עַצְמָהּ, אֵין צָרִיךְ עֵרוּב כְּלָל וּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִן הַבַּיִת לַסְּפִינָה, וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה בתים): (יד) **צְרִיכִין עֵרוּב.** וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל מִבַּיִת לְבַיִת וּמִבָּתִּים לַסְּפִינָה, וּבְלֹא עֵרוּב אָסוּר בְּכָל זֶה, אֲבָל בַּסְּפִינָה עַצְמָהּ (ז) מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ כְּמוֹ בְּחָצֵר. וְכֵן אוֹתָם סְפִינוֹת שֶׁאֵין לָהֶם בָּתִּים אֶלָּא שְׁרוּיִים בַּסְּפִינָה, (ח) הֲרֵי הֵם כִּשְׁרוּיִים בְּחָצֵר אַחַת שֶׁמֻּתָּרִים לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ בְּלִי עֵרוּב: (טו) **שֶׁיֵּשׁ לַסְּפִינָה מְחִיצוֹת.** שֶׁל עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְדִינָהּ כִּרְשׁוּת הַיָּחִיד: (טז) **וְאִם וְכוּ' מְחִיצוֹת.** שֶׁל עֲשָׂרָה טְפָחִים. (ט) וּמוֹדְדִין מִקַּרְקָעִיתָהּ, וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה טְפָחִים בַּמַּיִם: (יז) **אָסוּר לְטַלְטֵל בַּסְּפִינָה.** דְּהַוְיָא כַּרְמְלִית. (י) וּבְאֹפֶן זֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ וּמִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ הַיָּם, דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִכַּרְמְלִית לְכַרְמְלִית. כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (שם סק"ה) דְּאִם יֵשׁ בָּתִּים בַּסְּפִינָה וְהַסְּפִינָה עַצְמָהּ אֵין לָהּ מְחִיצוֹת שֶׁל עֲשָׂרָה טְפָחִים, אָסוּר לְהוֹצִיא מִן הַבָּתִּים לַסְּפִינָה, דְּמֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית קָמַפִּיק, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואם) מַה שֶּׁהֵבֵאתִי עוֹד בְּשֵׁם מָגֵן אַבְרָהָם: **ג** (יח) **אֵין צָרִיךְ לִתֵּן פַּת.** שֶׁהֲרֵי אֵין הָעֵרוּב (יא) אֶלָּא שֶׁיַּחְשֹׁב כְּאִלּוּ כֻּלָּן דָּרִין שָׁם, וַהֲרֵי הוּא דָּר שָׁם: (יט) **וְאֵין צָרִיךְ וְכוּ' פְּרוּטָה.** לְאַפּוּקֵי מִמַּאן דְּאָמַר בַּגְּמָרָא (מט.)

בֵּאוּר הֲלָכָה

בְּרוּרָה (שם) דְּמַחֲנֶה פֵּרוּשׁוֹ מַה שֶּׁאָנוּ קוֹרִין בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַזִּי 'לַאגֶער', וְלֹא מַיְירֵי כְּלָל בְּחַיִל שֶׁהוֹלֵךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, רַק מַיְירֵי שֶׁחוֹנִין בְּמָקוֹם אֶלָּא שֶׁאֵינָן חוֹנִין בְּבָתִּים רַק עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה, כְּמוֹ שֶׁיָּדוּעַ שֶׁהַחֲיָלוֹת שֶׁל מֶלֶךְ חוֹנִין בַּקַּיִץ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה רַק שֶׁמַּעֲמִידִין כְּמוֹ אֹהָלִים, וְאַשְׁמְעִינַן דְּגַם אֹהָלִים שֶׁל אֲרָעִי כָּאֵלּוּ גַּם כֵּן בִּכְלַל בָּתִּים הַמָּה וְשַׁיְּכָא בְּהוּ גְּזֵרַת הוֹצָאָה מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת, וְכָל זֶה בִּכְעֵין מַה שֶּׁצִּיַּרְתִּי דְּעַל כָּל פָּנִים חוֹנִים בִּקְבִיעוּת, אֲבָל לֹא בְּהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, בָּזֶה לֵיכָּא לְחַלֵּק כְּלָל בֵּין מַחֲנֶה לְשַׁיָּרָא וּבֵין יוֹם אֶחָד לִשְׁנֵי יָמִים, אֶלָּא כָּל שֶׁאֵינָם קוֹבְעִים אֶת עַצְמָם לִזְמַן מְרֻבָּה בְּוַדַּאי לֹא גָּזְרוּ בָּזֶה. **וְדַע דְּעִקַּר דִּינָא דְּשַׁיָּרָא אֵינוֹ בָּרוּר, וְרֹב הַפּוֹסְקִים הָרִאשׁוֹנִים חוֹלְקִים עַל זֶה,** עַיֵּן בָּרַשְׁבָּ"א (יז: ד"ה ומלערב) וּבָרִיטְבָּ"א (יז. ד"ה ארבעה) מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם רַבִּי מֹשֶׁה הַכֹּהֵן וּבְאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' קכח) וּבְרַבֵּנוּ יוֹנָתָן (ד: ד"ה ארבעה), וְכֵן בָּאֱמֶת מַשְׁמַע שִׁיטַת רַשִׁ"י בְּפֶרֶק כָּל גַּגּוֹת דַּף צ"ג (ע"א) גַּבֵּי שְׁלֹשָׁה קַרְפֵּפוֹת כָּתַב רַשִׁ"י (ד"ה ויחיד וכו') 'וּכְגוֹן שֶׁעַרְבוּ' עַיֵּן שָׁם, וְאַף עַל גַּב דְּמַיְירֵי הָתָם בְּשַׁיָּרָא, אַלְמָא **דְּגַם שַׁיָּרָא אֵינָם פְּטוּרִים מֵעִקַּר עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת.** וְאַגַּב דְּאָתִינַן לְהָכִי, תְּמִיהַּ לָן דַּעַת הַמְחַבֵּר, דְּהָכָא סָתַם כְּהָרַמְבַּ"ם, וּבְסִימָן ש"ס סָעִיף ג' הָעְתִּיק כִּלְשׁוֹן רַשִׁ"י דְּמַיְירֵי בְּשַׁיָּרָא שֶׁעַרְבוּ, וְזֶהוּ הֵפֶךְ מִשִּׁיטַת הָרַמְבַּ"ם. וְאֶפְשָׁר דְּזֶהוּ כַּוָּנַת הַגְּרַ"ז שֶׁכָּתַב בְּהַאי דִּינָא דְּשַׁיָּרָא (ס"ב) 'עַיֵּן שס"ג וְצָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל', וְטָעוּת סוֹפֵר הוּא בִּדְבָרָיו וְצָרִיךְ לוֹמַר ש"ס סָעִיף ג', וְכִוֵּן לְמַה שֶּׁהִקְשֵׁיתִי. וְאֶפְשָׁר הָיָה לְחַלֵּק וְלוֹמַר, דְּעַד כָּאן לֹא קָאָמַר הָרַמְבַּ"ם בְּשַׁיָּרָא דְּפָטוּר אֶלָּא בְּדַוְקָא כְּשֶׁהִקִּיפוּ כָּל הַשַּׁיָּרָא מִבַּחוּץ בִּמְחִיצָה אַחַת, אֶלָּא שֶׁמִּבִּפְנִים הִקִּיפוּ לְכָל אֶחָד אֹהָלִים, וּבָזֶה כָּתַב הָרַמְבַּ"ם דִּפְטוּרִין מֵעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מִשּׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁהִקִּיפוּ כָּל הַשַּׁיָּרָא בִּמְחִיצָה אַחַת הֲרֵי הֵם מְעֹרָבִין, וְלֹא מַשְׁגְּחִינַן בְּמַה שֶּׁנִּתְחַלְּקוּ בִּפְנִים בְּאֹהָלִים מִשּׁוּם דְּאֵין אוֹתָם אֹהָלִים קְבוּעִים, וְדָמֵי כְּמִי שֶׁאֵין אֹהָלִים כְּלָל וְהֵם שׁוֹכְנִים בְּחָצֵר אוֹ בְּקַרְפֵּף אֶחָד דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּהָא דְּש"ס סָעִיף ג' דְּמַיְירֵי שֶׁהִקִּיפוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ מְחִיצָה מְיֻחֶדֶת, אִם כֵּן לֵיכָּא לְמֵימַר דְּהַוְיָא כִּמְעֹרָבִים, דַּהֲלֹא אַדְרַבָּה נִתְחַלְּקוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ פֶּתַח מִזֶּה לָזֶה, וְאִם כֵּן לֹא עָדִיף מִשְּׁנֵי בָּתִּים שֶׁפְּתוּחִים זֶה לָזֶה שֶׁצְּרִיכִין עֵרוּב. וְכֵן מַשְׁמַע בָּאֱמֶת מִדִּקְדּוּק לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר שֶׁכָּתַב לְפִי שֶׁכֻּלָּם מְעֹרָבִין וְאֵין וְכוּ'. וְלִכְאוֹרָה הָיָה אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּגַם רַשִׁ"י מוֹדֶה לְדִינָא דְּשַׁיָּרָא בְּגַוְנָא דְּסִימָן שס"ו, אָכֵן כַּד דַּיְקִינַן הֵיטַב חֲזִינָא דְּלֵיתָא, שֶׁהֲרֵי גַּבֵּי אַרְבָּעָה דְּבָרִים פְּטוּרִים בְּמַחֲנֶה וַחֲדָא מִנַּיְיהוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, כָּתַב גַּם כֵּן רַשִׁ"י (יז. ד"ה ומלערב) כְּגוֹן שֶׁהִקִּיפוּ מְחִיצוֹת כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ וּפֶתַח וְכוּ' מַמָּשׁ כְּמוֹ בְּדַף צ"ג, וְדַוְקָא שָׁם מִשּׁוּם דְּהוֹלְכִים לַמִּלְחָמָה פְּטָרוּהוּ, וּבְלָאו הָכִי חַיָּבִין, וְכֵן הָאוֹר זָרוּעַ מְסַיֵּם עַל הָא דְּמַחֲנֶה פָּטוּר מֵעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת (שם סי' קכח) דְּמַיְירֵי בְּשֶׁעֲשָׂאוֹ מְחִיצוֹת וְכוּ' אֲבָל בְּשַׁיָּרָא וְכוּ', וּבֶאֱמֶת מָצָאתִי בְּשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' צז) שְׁנֵי פֵּרוּשִׁים עַל הָא דְּמַחֲנֶה פָּטוּר מֵעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, אֶחָד פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י, וְאַחַר כָּךְ פֵּרוּשׁ רַ"שׁ בֶּן הַיָּתוֹם כְּצִיּוּר הָרַמְבַּ"ם שֶׁהִקִּיפוּהָ מְחִיצָה אַחַת וַחֲלוּקִים מִבִּפְנִים בְּאֹהָלִים, עַיֵּן שָׁם סִימָן צ"ז:

* **בָּתִּים שֶׁבַּסְּפִינָה.** עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יג) בְּשֵׁם מָגֵן אַבְרָהָם וְאֵלִיָּה רַבָּה. וּבֶאֱמֶת לִכְאוֹרָה מְנָא לְהוּ זֶה, דְּכֵיוָן דְּסוֹף סוֹף שׁוֹכְנִים הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בַּסְּפִינָה וְשַׁיְּכָא לְמִגְזַר שֶׁלֹּא יוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לַסְּפִינָה אַטּוּ הוֹצָאָה מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים כְּמוֹ בְּדָרִים בְּבָתִּים, וּכְבָר עָמַד עַל זֶה בִּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"ג) עַיֵּן שָׁם. וְלִכְאוֹרָה לָקְחוּ דִּבְרֵיהֶם מִדִּבְרֵי שִׁבֳּלֵי לֶקֶט סִימָן קי"א שֶׁמִּמֶּנּוּ הָעְתִּיק רַמָּ"א דְּבָרָיו שֶׁבְּכָאן, שֶׁזֶּה לְשׁוֹנוֹ שָׁם בַּסִּימָן הַנַּ"ל, וְכָתַב אֶחִי רַבִּי בִּנְיָמִין, דְּמֵאַחַר דְּקַיְימָא לָן דְּבָתִּים שֶׁבַּסְּפִינָה חַיָּבִין בְּעֵרוּב, דִּינָן כְּדִין חָצֵר, שֶׁאִם יֵשׁ שָׁם שְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים חֲלוּקִים בִּשְׁנֵי בָּתִּים צְרִיכִין לְעָרֵב, וְאִם אֵינָן חֲלוּקִין בִּשְׁנֵי בָּתִּים אֵינָן צְרִיכִין לְעָרֵב וְכוּ', עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ שָׁם, אֶלָּא דְּבֶאֱמֶת אֵין רְאָיָה מִשָּׁם, דְּשָׁם לֹא נָחֵית לָזֶה אֶלָּא מִשּׁוּם דְּמַיְירֵי שֶׁהַסְּפִינָה שֶׁל עַכּוּ"ם כְּמוֹ שֶׁמְּסַיֵּם שָׁם, וּבְעַכּוּ"ם הָא אֵין אוֹסֵר בְּחַד יִשְׂרָאֵל אוֹ אֲפִלּוּ בִּתְרֵי יִשְׂרָאֵל אִם הֵם בְּבַיִת אֶחָד, כְּדִמְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן שפ"ב סָעִיף א', לְפִיכָךְ כָּתַב וְהִצְרִיךְ שְׁנֵי בָּתִּים, אֲבָל לֹא שֶׁצְּרִיכִין לְעִנְיַן עֵרוּב בְּדַוְקָא שְׁנֵי בָּתִּים, אֶלָּא כָּל שֶׁיֵּשׁ רְשֻׁיּוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים הַרְבֵּה אוֹסֵר, אִם לֹא שֶׁאֵין בָּתִּים כְּלָל דְּלֹא גָּזְרוּ בְּחָצֵר גְּרֵידָא, וְאֶפְשָׁר דְּהַטַּעַם הוּא, דְּאֵין לִגְזֹר בִּסְפִינָה יוֹתֵר מִבְּחָצֵר, וּבְחָצֵר הֲלֹא יָדוּעַ דְּלֹא מִקְּרֵי חָצֵר רַק כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ עַל כָּל פָּנִים שְׁנֵי בָּתִּים פְּתוּחִים לְתוֹכוֹ וְעַל כֵּן לֹא גָּזְרִינַן גַּם בִּסְפִינָה רַק בְּאֹפֶן זֶה:

* **וְאִם אֵין לַסְּפִינָה מְחִיצוֹת.** כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (שם), **אָמְרִינַן בַּגְּמָרָא שָׁם** (שבת קא.) **לְעִנְיַן בִּיצִיָּתָא דְּמֵישָׁן, לְפִי פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י שָׁם** (ד"ה ביצאתא) **שֶׁהוּא סְפִינוֹת קְטַנּוֹת**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) כְּדִלְקַמָּן סִימָן שפ"ב בְּסוֹפוֹ (ס"כ) בְּהַגָּ"הּ: (ז) תּוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק הַזּוֹרֵק (שבת פי"א ה"י), וְהֵבִיאָהּ בְּשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' קיא): (ח) אַחֲרוֹנִים: (ט) פּוֹסְקִים: (י) אַחֲרוֹנִים:

ג (יא) גְּמָרָא (מט.). וְעַיֵּן שָׁם דַּאֲפִלּוּ אֵין לוֹ פַּת בְּבֵיתוֹ כְּלָל זוּלַת מַה שֶּׁהֵבִיאוּ הַשְּׁכֵנִים לְעֵרוּב, וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש ומפני זה):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שָׁוֶה פְּרוּטָה. [ה]וְאֵין מַנִּיחִים אוֹתוֹ בָּחָצֵר, אֶלָּא בְּבַיִת שָׁרָאוּי לְדִירָה, (כ) * לַאֲפוּקֵי [ו]בֵּית שַׁעַר, אַכְסַדְרָה (כא) וּמִרְפֶּסֶת. [ז]וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בּוֹ (ו) (כב) * אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת. (כג) [ח]וַאֲפִלּוּ הוּא שֶׁל קָטָן. [ט]וְאִם (כד) רְגִילִים לִתְּנוֹ תָּמִיד בְּבַיִת יָדוּעַ (כה) אֵין לָהֶם (ז) לְשַׁנּוֹתוֹ (כו) וְלִתְּנוֹ בְּבַיִת (ח) אַחֵר, (כז) מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם, (כח) [י]וַאֲפִלּוּ

ה שָׁם פ״ה (ע״ב). ו מִשְׁנָה שָׁם. ז סֻכָּה ג׳. ח לְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת עַל וְקָטָן. מ״ט (ע״ב). ט גִּטִּין נ״ט (ע״א). י לְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י עַל וְקָטָן, בְּעֵרוּבִין שָׁם (מט. ד״ה הכי גרסינן).

בְּאֵר הַיטֵב

(ו) **אַרְבַּע אַמּוֹת.** וְאִם יֵשׁ בּוֹ לְרַבֵּעַ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, סַגִּי. רַלְבַּ״ח ק״י: (ז) **לְשַׁנּוֹתוֹ.** אֲפִלּוּ יֵשׁ קְצָת טַעַם לְשַׁנּוֹתוֹ. מַהֲרִי״ק סִימָן קי״ג. אֲבָל אִי אִיכָּא טַעֲמָא רַבָּה, מְשַׁנִּין. רַשְׁדַּ״ם (סי׳ ס). וְאִם מָכַר בֵּיתוֹ לְאַחֵר, אֵין בְּיָדֵינוּ רְאָיָה בְּרוּרָה שֶׁיִּזָּכֶה הַקּוֹנֶה בַּדָּבָר. רַאֲבַ״ח (סי׳ ע). וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) כָּתַב, אַף בְּמוֹכֵר בֵּיתוֹ מַנִּיחִין בּוֹ, עַיֵּן שָׁם: (ח) **אַחֵר.** אֲפִלּוּ נוֹתֵן הַשֵּׁנִי מָעוֹת לְהַנִּיחַ בְּבֵיתוֹ. רַדְבַּ״ז (חֵלֶק א׳ סִימָן י״ז) [חֵלֶק ד׳ סִימָן י״א]. וְאִם בִּתְחִלַּת הַנְּתִינָה הִתְנוּ לְשַׁנּוֹת, מֻתָּר לְשַׁנּוֹת. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה.

בֵּאוּר הֲלָכָה

הָרְחָבוֹת מִלְּמַעְלָה וּקְצָרוֹת מִלְּמַטָּה עַד כְּחֻדּוֹ שֶׁל סַכִּין, דַּאֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד אִם יֵשׁ לָהֶם מְחִיצוֹת שֶׁל עֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּאָמְרִינַן גּוּד אַחִית מְחִיצְתָּא [וְזֶהוּ לְפִי מַסְקָנַת אַבַּיֵּי שָׁם שֶׁהַבִּיא רְאָיָה דְּלֹא כְּרַב הוּנָא עַיֵּן שָׁם בַּגְּמָרָא], [א]וּבָאֲגֻדָּה סִימָן קי״ג כָּתַב, אִם אֵין רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּתוֹךְ גֹּבַהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אָז הָוֵי כְּיָם וְאֵין מְטַלְטְלִין בָּהּ אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת וּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִתּוֹכָהּ לַיָּם, [וְלֹא אָבִין טַעַם הָאֲגֻדָּה כְּלָל, וְרָאִיתִי בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ה) שֶׁכָּתַב טַעְמוֹ מִשּׁוּם שֶׁסְּבִירָא לֵיהּ כְּהַתּוֹסָפוֹת (ד״ה הני) דְּמַקְשׁוּ עַל פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י וְסָבְרֵי דְּבָזֶה לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר גּוּד אַחִית וּפֵרְשׁוּ פֵּרוּשׁ אַחֵר בְּדִבְרֵי רַב הוּנָא, וְגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעַצְמוֹ כָּתַב אַחַר כָּךְ שֶׁהַתּוֹסָפוֹת חוֹלְקִין, וְלֹא נְהִירִין דִּבְרֵי שְׁנֵיהֶם דְּאַף דְּהַתּוֹסָפוֹת סוֹבְרִין דְּלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה גּוּד אַחִית, הֲלֹא מִטַּעַם אַחַר לְדִבְרֵיהֶם דִּינָא הָכִי, דְּהָא כָּתְבוּ בַּקֻּשְׁיָא הַשְּׁלִישִׁית [בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל הָנֵי] וְעוֹד לָמָּה לִי מַלִּינְהוּ קָנֵי וְאוּרְבָנֵי, אַף עַל גַּב דְּלֹא מַלִּינְהוּ כֵּיוָן דְּיָכוֹל לְמִלֹּאת חָשׁוּב רְשׁוּת הַיָּחִיד וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם, וּמְחַוַּרְתָּא שֶׁדִּבְרֵי הָאֲגֻדָּה נוֹבְעִין מִדִּבְרֵי הָאוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ ד) שֶׁכָּתַב דַּהֲלָכָה כְּרַב הוּנָא, אֲבָל גַּם עָלָיו יִפָּלֵא מִמַּסְקָנַת הַגְּמָרָא, וְאוּלַי שֶׁהוּא סוֹבֵר כְּפֵרוּשׁ רַבּוֹתָיו שֶׁל רַשִׁ״י (שם קא: ד״ה הא איכא) דְּמַה דְּאָמַר הַגְּמָרָא ׳מִידִי אִירְיָא׳ וְכוּ׳ הוּא לִדְחוֹת דִּבְרֵי אַבַּיֵּי, אֲבָל בֶּאֱמֶת כְּבָר דָּחָה רַשִׁ״י זֶה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם, וְכֵן בְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל מְפָרֵשׁ שָׁם (שם קא. ד״ה מישן) כְּרַשִׁ״י דְּהַאי מִידִי אִירְיָא הוּא מִסּוֹף דִּבְרֵי אַבַּיֵּי, עַיֵּן שָׁם], וּבֶאֱמֶת אֵין לִדְחוֹת דִּבְרֵי רַשִׁ״י מֵהֲלָכָה, שֶׁבָּעָרוּךְ (ערך בצית) הֵבִיא לִשְׁנֵי הַבַּאוּרִים עַל בִּיצִיָּתָא דְּמֵישָׁן, דְּרַשִׁ״י וּדְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל, וּבַמְּאִירִי (שם קא. ד״ה ספינה) הֵבִיא לְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י לְבַד וּפָסַק גַּם כֵּן דְּלֹא כְּרַב הוּנָא, וְכֵן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַ״ן (שם ד״ה אבל יש) וְהָרִיטְבָּ״א (שם ד״ה אמר) מְפָרְשִׁים בְּבִיצִיָּתָא דְּמֵישָׁן כְּרַשִׁ״י, **וּבְתוֹסָפוֹת פֵּרְשׁוּ עַל בִּיצִיָּתָא דְּמֵישָׁן שֶׁהוּא סְפִינָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ דְּפָנוֹת וְקַרְקָעוֹת הָעֲשׂוּיוֹת נְסָרִים, וְחָלָל בֵּין הַנְּסָרִים, וְהַמַּיִם נִכְנָסִין בָּהּ וְיוֹשְׁבִין כְּמוֹ בַּמַּיִם, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד אֲפִלּוּ יֵשׁ בֵּין נֶסֶר לְנֶסֶר רֹחַב שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, שֶׁאָנוּ רוֹאִין כְּאִלּוּ דְּפָנֵי הַסְּפִינָה עֲקֻמִּין וּמְסַבְּבִין כָּל הַסְּפִינָה וְנִמְצְאוּ הַנְּסָרִים מְחֻבָּרִין, עַיֵּן שָׁם, וְנִרְאֶה שֶׁשְּׁנֵיהֶם נְכוֹנִים לְדִינָא:**

ג * לַאֲפוּקֵי בֵּית שַׁעַר. הַמְחַבֵּר סָתַם בָּזֶה וְלֹא חִלֵּק בֵּין בֵּית שַׁעַר דְּיָחִיד לְרַבִּים, וְנִמְשַׁךְ בָּזֶה אַחַר דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״א הט״ז) **שֶׁפָּסַק לְעִנְיַן הַנָּחַת עֵרוּב דַּאֲפִלּוּ בְּבֵית שַׁעַר דְּיָחִיד אֵין מַנִּיחִין,** וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף סִימָן ש״ע (ד״ה והרמב״ם) שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה. **אָכֵן כַּמָּה פּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה** [רַשִׁ״י (פה: ד״ה חוץ) וְתוֹסָפוֹת (עה: ד״ה ורבי) וְהָרֹא״ש בְּתַרוּצָא בַּתְרָא (פ״ו סי׳ כב) וְהָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד פ״ב)] **וְדַעְתָּם דִּלְעִנְיַן הַנָּחַת חֲעָרוּב מַנִּיחִין בְּבֵית שַׁעַר דְּיָחִיד,** וּכְגִרְסָא דִּילָן בַּשַּׁ״ס דַּף פ״ה עַמּוּד ב׳ עַיֵּן שָׁם, [ד]**אָכֵן בְּבַאוּר הַגְּרָ״א** (ס״ג ד״ה בבית) **מַשְׁמַע דְּדַעַת הַמְחַבֵּר גַּם כֵּן הָכִי, דְּשֵׁם בֵּית שַׁעַר אֵינוֹ רַק בְּבֵית שַׁעַר דְּרַבִּים אֲבָל דְּיָחִיד אֵינוֹ בִּכְלַל בֵּית שַׁעַר,** וְכָתַב שֶׁגַּם דַּעַת הָרִי״ף גַּם כֵּן הָכִי:

*** אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת. וְכָתַב בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת** (סק״ט), **וְאִם הַחֶדֶר**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עֵרוּב מִשּׁוּם קִנְיָן שֶׁבַּעַל הַבַּיִת מַקְנֶה לָהֶם בֵּיתוֹ עֲבוּר הַפַּת, וּלְפִי זֶה הָיָה צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בַּפַּת עַל כָּל פָּנִים שָׁוֶה פְּרוּטָה, דְּלִיחֲשַׁב מָמוֹן, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלָאו מִשּׁוּם קִנְיָן הוּא, אֶלָּא שִׁתּוּף דִּירָה בְּעָלְמָא הוּא. וּמִזֶּה הַטַּעַם גַּם כֵּן צָרִיךְ לִתֵּן דַּוְקָא פַּת וְלֹא סַגִּי בְּדָבָר אַחֵר, כְּגוֹן כְּלִי וְכַיּוֹצֵא בוֹ שֶׁאֵינוֹ מַאֲכָל, דְּעִקַּר דִּירַת אָדָם הוּא בִּמְקוֹם פִּתּוֹ, כָּל זֶה מִתְבָּאֵר בַּשַּׁ״ס: (כ) **לַאֲפוּקֵי בֵּית שַׁעַר וְכוּ׳.** דְּאַף עַל גַּב שֶׁעֲשׂוּיִין כְּעֵין בָּתִּים, מִכָּל מָקוֹם הוֹאִיל וְהֵן דְּרִיסַת הָרֶגֶל לְכָל בְּנֵי הֶחָצֵר לֹא חֲשִׁיבֵי דִּירָה: (כא) **מִרְפֶּסֶת.** מָקוֹם (יג) גָּבוֹהַּ בֶּחָצֵר וּבוֹ מַדְרֵגוֹת עוֹלִים בָּהֶם לַעֲלִיּוֹת, וְזֶה הַמָּקוֹם גָּבוֹהַּ מֻקָּף בְּבִנְיָן וְדָרִין בּוֹ: (כב) **אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת.** דְּאָז הוּא רָאוּי לְדִירָה. [ב]וְאִם הוּא רָחָב יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אֶלָּא שֶׁהוּא קָצָר בְּאָרְכּוֹ וְיֵשׁ בּוֹ לְרַבֵּעַ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע, יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים אִי מִקְּרֵי דִּירָה, (יג) לְפִיכָךְ מִן הַנָּכוֹן לְהַנִּיחַ לְכַתְּחִלָּה בְּבַיִת אַחֵר יוֹתֵר גָּדוֹל, וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה ארבע אמות): (כג) **וַאֲפִלּוּ הוּא שֶׁל קָטָן.** פֵּרוּשׁ, שֶׁהַבַּיִת שֶׁמַּנִּיחִים בּוֹ הָעֵרוּב הוּא שֶׁל קָטָן. וְקָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא תֵּימָא דְּצָרִיךְ לְהַקְנוֹת לָהֶם בֵּיתוֹ וְקָטָן לָאו בַּר אַקְנוּיֵי הוּא, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא מִשּׁוּם קִנְיָן הִיא אֶלָּא מִשּׁוּם דִּירָה, וְעַל כֵּן מֻתָּר לְהָנִיחַ אֲפִלּוּ בְּבֵית קָטָן: (כד) **רְגִילִים לִתְּנוֹ תָּמִיד.** לְאַפּוּקֵי (יד) אִם לֹא הֻרְגְּלוּ עֲדַיִן לְזֶה הַבַּיִת, אֵין לְהַקְפִּיד אִם מְשַׁנִּין לְבַיִת אַחֵר: (כה) **אֵין לָהֶם לְשַׁנּוֹתוֹ וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ (טו) יֵשׁ לָהֶם קְצָת טַעַם בַּדָּבָר, אִם לֹא דְּיֵשׁ לָהֶם טַעְמָא רַבָּא דְּאָז מֻתָּרִין לְשַׁנּוֹתוֹ: (כו) **וְלִתְּנוֹ בְּבַיִת אַחֵר.** וַאֲפִלּוּ (טז) מֵת הַבַּעַל הַבַּיִת, וַאֲפִלּוּ (יז) הַשֵּׁנִי נוֹתֵן מָעוֹת לִבְנֵי הֶחָצֵר לְהָנִיחַ בְּבֵיתוֹ, וַאֲפִלּוּ הוּא תַּלְמִיד חָכָם וְהָרִאשׁוֹן עַם הָאָרֶץ. אִם בִּתְחִלַּת הַנְּתִינָה הִתְנוּ לְשַׁנּוֹת מֻתָּר לְשַׁנּוֹת [כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה], [ג]וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּפַקְפְּקִין בָּזֶה: (כז) **מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.** עִנְיַן דַּרְכֵי שָׁלוֹם בְּכָאן הוּא מִשּׁוּם חֲשָׁד [גְּמָרָא (גיטין ס:)]. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י (ד״ה משום), הוֹאִיל וְהֻרְגַּל הָעֵרוּב בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַבַּיִת, אִם בָּאתָ לְשַׁנּוֹת אֶת מְקוֹמוֹ, הַנִּכְנָסִין לְאוֹתוֹ הַבַּיִת וְלֹא יִרְאוּ שָׁם הָעֵרוּב (יח) יַחְשְׁדוּ לִבְנֵי הֶחָצֵר שֶׁמְּטַלְטְלִין בְּלִי עֵרוּב. וּבְתוֹסָפוֹת (ד״ה אלא) פֵּרְשׁוּ דַּחֲשָׁדָא הוּא שֶׁיַּחְשְׁדוּ לְבַעַל הַבַּיִת זֶה שֶׁגּוֹנֵב פַּת מִן הָעֵרוּב וּלְכָךְ הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ לְבַיִת אַחֵר, וּמִתּוֹךְ כָּךְ יָבֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת עִמָּהֶם. וּלְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ מָכַר בַּיִת לְאַחֵר שֶׁלֹּא לְשַׁנּוֹת מְקוֹם הָעֵרוּב, אָכֵן לְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (יט) אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּעַל הַלּוֹקֵחַ לֹא יָבֹא לִידֵי חֲשָׁד עַל יְדֵי הוֹצָאַת הָעֵרוּב מִבֵּיתוֹ, אַחֲרֵי שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא הָיָה הָעֵרוּב בְּיָדוֹ. וְהִנֵּה כָּל זֶה (כ) בְּעֵרוּב שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ בַּבַּיִת בְּחִנָּם וְכֹל כַּיּוֹצֵא בָזֶה, אֲבָל דָּבָר שֶׁצְּרִיכִין לִתֵּן מָעוֹת לָזֶה, יְכוֹלִין לְשַׁנּוֹתוֹ לִתֵּן לְאַחֵר (כא) וַאֲפִלּוּ אִם לְהַשֵּׁנִי צָרִיךְ לִתֵּן גַּם כֵּן מָעוֹת. וּבְכָל גַּוְנָא, אִם עָבְרוּ וְנָתְנוּ בְּבַיִת אַחֵר, (כג) אֵין מְחֻיָּבִין לְהוֹצִיא מִשָּׁם. וּמִיהוּ אִם הַנּוֹתֵן רוֹצֶה לַחֲזֹר וְלִתְּנוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה רָגִיל מִתְּחִלָּה, הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ, וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) בְּשֵׁם כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה]: (כח) **וַאֲפִלּוּ**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) פֵּרוּשׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַמְבַּ״ם (פ״ח מ״ג): **(יג) מִשּׁוּם דְּדַעַת מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שצ״ח סָעִיף קָטָן ו׳ נוֹטִים לִנְקֹט כְּדַעַת הָרֹא״ש בְּהִלְכוֹת מְזוּזָה** (סי׳ טז) **דְּבָעִינַן דַּוְקָא אַרְבַּע אַמּוֹת בָּאֹרֶךְ וְאַרְבַּע אַמּוֹת בָּרֹחַב** [וְאֶפְשָׁר שֶׁגַּם כַּוָּנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעִנְיָנֵנוּ גַּם כֵּן הָכִי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ו)], וְכֵן הוּא דַּעַת הַטַּ״ז בְּסִימָן תרל״ד (סק״ב), וּלְפִי דְּבָרָיו שָׁם גַּם הָרַמְבַּ״ם (מזוזה פ״ו ה״ב) מוֹדֶה לָזֶה, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הַגְּרַ״ז (ס״ה). וְאַף שֶׁהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ה) כָּתַב שֶׁהוֹלְכִין לְהָקֵל בְּעֵרוּבִין, אֵין דְּבָרָיו בְּרוּרִים כֻּלַּי הַאי, דִּמְנָא לֵהּ שֶׁהוֹלְכִין לְהָקֵל לְכַתְּחִלָּה בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עוֹד בָּתִּים, דַּהֲלֹא אֵין חָצֵר נִקְרָא אֶלָּא כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי בָּתִּים פְּתוּחִים לְתוֹכוֹ: **(יד)** וְכֵן מַשְׁמַע בְּמַתְנִיתִין דִּמְעָרְבִין בְּבַיִת יָשָׁן תְּנָן (גיטין נט.): **(טו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) בְּשֵׁם מַהֲרִי״ק (סי׳ קי״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(טז)** כֵּן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ח) וְכֵן מוּכָח מִתּוֹסָפוֹת דִּבּוּר הַמַּתְחִיל [אֶלָּא] מִשּׁוּם חֲשָׁדָא בְּסוֹף הַדִּבּוּר עַיֵּן שָׁם (גיטין ס:), וּבִפְרָט **לְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י** (שם ד״ה משום) **שֶׁפֵּרֵשׁ מִשּׁוּם חֲשָׁדָא דְּהַיְינוּ שֶׁיַּחְשְׁדוּ שֶׁמְּטַלְטְלִין בְּלִי עֵרוּב, בְּוַדַּאי שֶׁיָּךְ גַּם בְּמֵת בַּעַל הַבַּיִת,** וְכֵן פָּסַק הַגְּרַ״ז (ס״ז). **אָכֵן מִירוּשַׁלְמִי שָׁם** (פ״ה ה״ט) **עַל מַתְנִיתִין דִּמְעָרְבִין בְּבַיִת יָשָׁן דְּקָאָמַר וּבְדִיּוּר יָשָׁן, לְפִי מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ הַקָּרְבַּן עֵדָה שָׁם** (ד״ה ובדיור) **מַשְׁמַע דְּאִם מֵת הַבַּעַל בַּיִת וְכָל שֶׁכֵּן אִם מָכַר אֵין מְחֻיָּב לְהַנִּיחַ הָעֵרוּב שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (יז)** אַחֲרוֹנִים: **(יח)** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְעַל יְדֵי זֶה יָבוֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת: **(יט)** קָרְבַּן עֵדָה (שם ובעירובין פ״ו ה״ז) וְשֶׁמֶן הַמָּאוֹר (ד״ה במ״א סק״ז), וּבְהַגְּרַ״ז (שם) מוּכָח דְּאַף לְהַתּוֹסָפוֹת אִיכָּא מִשּׁוּם חֲשָׁדָא: **(כ)** כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה: **(כא)** דִּכְהַאי גַּוְנָא לֵיכָּא חֲשָׁדָא, **דְּיֹאמְרוּ שֶׁעַד עַתָּה הָיוּ רוֹצִים לְהַנּוֹת לְבַעַל הַבַּיִת זֶה וְעַתָּה רוֹצִים לְהַנּוֹת לְעוֹד אִישׁ אַחֵר: (כב)** כֵּן אִיתָא בִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה, **וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם** (סק״ח) **קִצֵּר בָּזֶה.**

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי׳ שנה ס״ז) פסק כהאגודה, עיי״ש. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ה בסוגריים) כתב: ואפילו הוא ארוך הרבה, אם אין ברחבו ד״א אינו חשיב דירה. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ז) כתב שאם התנו בתחילת הנחתו מותרים לשנות. **ד]** ובשו״ע הרב (ס״ה) פסק בסתמא דאין מניחין בבית שער, ולא חילק בין בית שער דיחיד לבית שער דרבים, עיי״ש.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ט) קָטָן יָכוֹל לִגְבּוֹת הָעֵרוּב וּלְקַבְּצוֹ. הַגָּהּ: וְהַמִּנְהָג בַּזְּמַן הַזֶּה לְהַנִּיחַ הָעֵרוּב (י) בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכֵן נָהֲגוּ הַקַּדְמוֹנִים. (כט) *וְנִרְאֶה לִי הַטַּעַם, דְּעֵרוּבִין שֶׁלָּנוּ יֵשׁ לָהֶם דִּין שִׁתּוּף (ל) וְאֵין צָרִיךְ לְהַנִּיחַ בְּבֵית דִּירָה, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שפ״ו ושפ״ז: ד [*] כצָרִיךְ לִתֵּן כָּל הָעֵרוּב [*] (לא) *בִּכְלִי אֶחָד, וְאִם חִלְּקוֹ וּנְתָנוֹ בִּשְׁנֵי כֵּלִים אֵינוֹ עֵרוּב, אֶלָּא אִם (לב) נִתְמַלֵּא הָאֶחָד וְאָז מֻתָּר, לוְהוּא שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵי הַכֵּלִים (לג) בְּבֵית אֶחָד: ה מצָרִיךְ (לד) שֶׁלֹּא יַקְפִּיד (לה) שׁוּם אֶחָד מֵהֶם עַל עֵרוּבוֹ אִם יֹאכְלֶנּוּ חֲבֵרוֹ, *וְאִם מַקְפִּיד אֵינוֹ עֵרוּב, לְכָךְ נצָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא

כ עֵרוּבִין מ״ט (ע״א). ל הָרַב הַמַּגִּיד (פ״א הי״ח), וְשָׁכַן נִרְאֶה מֵהַגְּמָרָא שֶׁם וּבְשֵׁם רַשְׁבָּ״א (עבודת הקודש שער ד׳ סי׳ ה). מ שֶׁם וּכְרַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל. נ הַמַּרְדְּכַי (סי׳ תקב) וְהָרֹא״ש שֶׁם (פ״ד סי׳ יב) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

בְּאֵר הֵיטֵב

וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן שֶׁחוֹכֵךְ בָּזֶה. וְאִם הוּא דָּבָר שֶׁצְּרִיכִים לִתֵּן הַמָּעוֹת לָזֶה, יְכוֹלִין לְשַׁנּוֹת לִתֵּן לְאַחֵר. וּבְכֻלָּן אִם עָבְרוּ וְנָתְנוּ בְּבֵית אַחֵר, אֵין מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ, וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה: (ט) קָטָן. אֲבָל אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לְקַבְּצוֹ, כֵּן נִרְאֶה לִי. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): (י) בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. וְכָתַב הַטַּ״ז (סק״ג), נִרְאֶה לִי שֶׁאִם הַבֵּית הַכְּנֶסֶת אוֹ שְׁאָר בֵּית שֶׁמֻּנָּח בּוֹ הָעֵרוּב הוּא בְּעִנְיָן שֶׁאָסוּר לְטַלְטֵל שָׁם, כְּגוֹן שֶׁאֵין שָׁם לְשֵׁם מִצְוַת עֵרוּב, וּבְמָקוֹר בָּרוּךְ קָטָן לְמַהֲרַ״ב וְוִיז״ל (סי׳ ז) כָּתַב לַחֲלֹק עַל זֶה וּלְהַתִּיר לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְכָתַב שֶׁיָּפֶה לַעֲשׂוֹת כֵּן שֶׁאִם יִפֹּל הָאֶחָד יָקוּם הַשֵּׁנִי, וְגַם בִּפְרָט שֶׁכְּבָר נָהֲגוּ כֵּן יֵשׁ לָחוּשׁ שֶׁהַתִּינוֹקוֹת לֹא יִרְאוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִשְׁתַּכַּח מֵהֶם תּוֹרַת עֵרוּב, עַיֵּן שָׁם, וְאֵין דְּבָרָיו מַכְרִיעִין לִדְחוֹת דִּבְרֵי הַחֵכָם צְבִי זַ״ל, אַךְ שֶׁיֵּשׁ לִתְלוֹתוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הַיּוֹתֵר חֲשׁוּבָה וְעִקָּרִית שֶׁבָּעִיר שֶׁכָּל בְּנֵי הָעִיר שֶׁתָּפִין בָּהּ וְשַׁיָּכִים לָהּ, וְכֵן עַמָּא דְּבַר: [בשו״ע] בִּכְלִי אֶחָד. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם סִימָן כ״ה בְּמַה שֶּׁכָּתַב הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם אחד) עַל דִּבְרֵי הַטּוּר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה שֻׁתָּף

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [בשו״ע] צָרִיךְ לִתֵּן כּוּ׳ בִּכְלִי אֶחָד כּוּ׳. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת חֶכֶם צְבִי סִימָן קי״ב שֶׁלָּמַד מִזֶּה דְּבִשְׁנֵי בָּתִּים פְּשִׁיטָא דְּאֵין הָעֵרוּב כְּלוּם, וּמִחָה בְּיַד הַטּוֹעִים לִתֵּן חַלַּת לֶחֶם שֶׁל עֵרוּב בְּהַרְבֵּה בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת שֶׁבָּעִיר וְכָתַב שֶׁהוּא בְּרָכָה לְבַטָּלָה וּמְחַלְּלִים שַׁבָּת בְּטִלְטוּל, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דְּאַף אִם לֹא יְבָרְכוּ עֲלֵיהֶם, רַק לִתְלוֹתָן מִשּׁוּם נוֹי, אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁדֶּרֶךְ אוֹתָם הָעוּגוֹת לִתְלוֹתָם לְשֵׁם עֵרוּב יֵשׁ לָחוּשׁ לְטָעוּת הַתִּינוֹקוֹת שֶׁיִּסְבְּרוּ שֶׁמֻּתָּר לְהַנִּיחַ הָעֵרוּב בִּשְׁנֵי בָּתִּים, וְעוֹד שֶׁגַּם הַגְּדוֹלִים יִטְעוּ כּוּ׳, וְאָסוּר לִתְלוֹת רַק עוּגָה אַחַת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אַחַת מִכָּל בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת שֶׁבָּעִיר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קָטָן. וְהַכֹּל מִטַּעַם הַנַּ״ל, שֶׁאֵינוֹ מִשּׁוּם קִנְיָן שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ בַּר דַּעַת לְהַקְנוֹת. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בְּמַעֲשֶׂה קָטָן כְּלוּם, מִכָּל מָקוֹם הָעֵרוּב נַעֲשֶׂה מִמֵּילָא כְּשֶׁהֻנַּח בַּבַּיִת, (כג) וּמִכָּל מָקוֹם עַל יְדֵי עַכּוּ״ם אָסוּר לְקַבְּצוֹ לְכַתְּחִלָּה, (כד) דְּחָשׁוּד לִגְנֹב וּלְהַחְלִיף טוֹב בְּרָע: (כט) וְנִרְאֶה לִי הַטַּעַם וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל פִּי שֶׁבֵּית הַכְּנֶסֶת אֵינוֹ רָאוּי לְדִירָה מִפְּנֵי קְדֻשָּׁתוֹ, שֶׁהֲרֵי הַדִּירָה הוּא מְקוֹם הָאֲכִילָה וְאָסוּר לֶאֱכֹל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אִם לֹא הַלּוֹמְדִים שָׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן קנ״א (ס״א), מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְקַיֵּם הַמִּנְהָג כְּמוֹ שֶׁמְּסַיֵּם שֶׁעֵרוּבִין שֶׁלָּנוּ יֵשׁ לָהֶם דִּין שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁכָּל הַחֲצֵרוֹת וְהַבָּתִּים שֶׁבַּמָּבוֹי מִשְׁתַּתְּפִין יַחַד בְּעֵרוּב זֶה, וְשִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת אֵין צָרִיךְ לְהַנִּיחוֹ כְּלָל בְּבֵית דִּירָה רַק שֶׁיְּהֵא בְּמָקוֹם הַמִּשְׁתַּמֵּר לְבַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שפ״ו (סעיף א): (ל) וְאֵין צָרִיךְ לְהַנִּיחַ בְּבֵית דִּירָה. וּלְפִי זֶה שֶׁאֵין בֵּית הַכְּנֶסֶת נֶחְשַׁב לְבֵית דִּירָה, (כה) חֶשְׁבִינַן לֵיהּ רַק כַּחֲצַר הַשֻּׁתָּפִין וּמֻתָּר לְטַלְטֵל (כו) מִמֶּנָּה (כז) לְחָצֵר אַחֶרֶת בְּלִי עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, דְּכָל הַחֲצֵרוֹת רְשׁוּת אַחַת כַּמְּבֹאָר בְּסִימָן שע״ב (סעיף א): ד (לא) בִּכְלִי אֶחָד. שֶׁהֲרֵי (כח) עֵרוּב שְׁמוֹ, שֶׁיִּהְיוּ מְעֹרָבִים יַחַד, וְאִם מַנִּיחוֹ בִּשְׁנֵי כֵּלִים נִרְאֶה שֶׁהֵם מֻפְלָגִים וּמְחֻלָּקִים זֶה מִזֶּה. וְנִרְאֶה לִכְאוֹרָה דְּדַוְקָא אִם כָּל אֶחָד נוֹתֵן חֵלֶק בָּעֵרוּב, אֲבָל אִם אֶחָד מְזַכֶּה בְּעַד כֻּלָּם יָכוֹל לִתְּנוֹ בִּשְׁנֵי כֵּלִים, אָכֵן מִדְּלֹא הִזְכִּירוּ הַפּוֹסְקִים דָּבָר זֶה, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לְהוּ דְּלֹא פְּלוּג רַבָּנָן בְּמִלְּתֵיהוּ, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (לב) נִתְמַלֵּא הָאֶחָד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁבָּזֶה לֹא הָיָה הַחִלּוּק לִשְׁנֵי כֵּלִים בִּרְצוֹנוֹ. (כט) אָכֵן אִם יָדַע מִתְּחִלָּה שֶׁהַכְּלִי לֹא יָכִיל בְּתוֹכוֹ אֶת כָּל הָעֵרוּב, (ל) וְהָיָה לוֹ כְּלִי אַחֵר גָּדוֹל מִכְּלִי זֶה שֶׁתּוּכַל לְהָכִיל כָּל הָעֵרוּב יֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין דְּהָוֵי כְּחוֹלֵק לְכַתְּחִלָּה אֶת הָעֵרוּב לִשְׁנַיִם: (לג) בְּבֵית אֶחָד. דְּעַל כָּל פָּנִים הָיוּ שְׁנֵיהֶם בִּרְשׁוּת אַחַת, אֲבָל לֹא בִּשְׁנֵי בָּתִּים. וַאֲפִלּוּ אִם אֶחָד מְזַכֶּה בְּהָעֵרוּב מִשֶּׁלּוֹ בִּשְׁבִיל כֻּלָּם, (לד) גַּם כֵּן יֵשׁ לִזָּהֵר בָּזֶה, וְעַל כֵּן הָעֵרוּב שֶׁמַּנִּיחִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּעַד כָּל הָעִיר יֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְהַנִּיחוֹ רַק בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אַחַת, וְיִבְחֲרוּ לָזֶה הַבֵּית הַכְּנֶסֶת הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה שֶׁבָּעִיר [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה בְּשֵׁם הָחֵכָם צְבִי (סי׳ קיב)]: ה (לד) שֶׁלֹּא יַקְפִּיד. גַּם כֵּן מִטַּעַם דְּעֵרוּב שְׁמוֹ, (לג) שֶׁיִּהְיוּ מְעֹרָבִין וּמְרֻצִּין בּוֹ שֶׁלֹּא יִמְחֶה אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ וְיִהְיֶה שֻׁתָּפוּתָן נוֹחָה וַעֲרֵבָה: (לה) שׁוּם אֶחָד מֵהֶם. וְהוּא הַדִּין (לג) כְּשֶׁאֶחָד מְזַכֶּה לְכֻלָּם, צָרִיךְ גַּם כֵּן לְהִתְרַצּוֹת כְּשֶׁיָּבוֹאוּ מִבְּנֵי הַחֲבוּרָה לֶאֱכֹל

בֵּאוּר הֲלָכָה

קָטָן הוּא בְּתוֹךְ חֶדֶר גָּדוֹל, אָז אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אַרְבַּע עַל אַרְבַּע מַנִּיחִין בּוֹ עֵרוּב, דְּסָלִיק הָקֵף הַקָּטָן וְהָוֵי כְּאִלּוּ מֻנָּח בַּחֶדֶר הַגָּדוֹל, וּכְעֵין הַהִיא דְּרֵישׁ סִימָן שפ״ו (ס״א) לְעִנְיָן שִׁתּוּף מְבוֹאוֹת עַיֵּן שָׁם, וְכָתַב וְהוּא הַדִּין אִם הַקָּטָן נִפְרַץ בְּמִלּוּאוֹ לַגָּדוֹל, דְּאָז הָוֵי כְּאִלּוּ הִיא קֶרֶן זָוִית שֶׁל הַגָּדוֹל וּכְאִלּוּ הִיא מֻנָּח בְּתוֹךְ הַגָּדוֹל, וּכְעֵין הַהִיא דִּלְעֵיל סִימָן נ״ה (סט״ז) לְעִנְיָן צֵרוּף עֲשָׂרָה, עַיֵּן שָׁם בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת. וּלְדַעְתִּי דִּינָא קַמַּיְתָא אֵינוֹ מֻכְרָח, דְּעַד כָּאן לֹא כָּתַב רַשׁ״י (סוכה ג: ד״ה דלא) הָתָם דְּסָלִיק הָקֵף וְכוּ׳ אֶלָּא מִשּׁוּם דִּסְבָרָא הוּא דְּלֹא גַּרְעֵיהּ לְמִלְּתָא בִּשְׁבִיל שֶׁעָשָׂה מְחִיצוֹת, מִשּׁוּם דְּבַאֲוִיר הֶחָצֵר עוֹד גָּרַע, וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם בִּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא דְּלֹא גָּרַע מֵחָצֵר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּבָעִינַן בַּיִת שֶׁרָאוּי לְדִירָה, וּלְזֶה אֶפְשָׁר שֵׁפִיר לוֹמַר דְּכֵיוָן דְּהִכְנִיס עֵרוּבוֹ בְּתוֹךְ מְחִיצוֹת צָרוֹת שֶׁאֵין בָּהֶם אַף אַרְבַּע עַל אַרְבַּע דְּלֹא מְהַנֵּי, וְלֹא שַׁיָּךְ הָכָא לוֹמַר בְּמֵאי גַּרְעֵיהּ, דִּבְוַדַּאי גַּרְעֵיהּ, דְּלוּלֵי הַדְּפָנוֹת הָיָה מֻנָּח בְּמָקוֹם רָאוּי לְדִירָה וְעַכְשָׁו הִכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ מְחִיצוֹת שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָדוּר בָּהֶם, וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:

* וְנִרְאֶה לִי הַטַּעַם דְּעֵרוּבִין שֶׁלָּנוּ יֵשׁ לָהֶם דִּין שִׁתּוּף. וְהִקְשָׁה הַבַּ״ח בְּסִימָן שפ״ו (ס״ב), כֵּיוָן דִּבְעֵרוּב זֶה מְעָרְבִין כָּל הַבָּתִּים שֶׁל דִּירָה דְּהָוֵי עֵרוּב וְשִׁתּוּף בְּיַחַד, וַדַּאי דְּצָרִיךְ לְהַנִּיחוֹ בְּבֵית דִּירָה וְלֹא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְכוּ׳. וְהַגְּרָ״א בְּסִימָן זֶה (ס״ג ד״ה ת״ל) מְכַוֵּן לְיַשֵּׁב זֶה דְּהַבָּתִּים נִתָּרִין מִטַּעַם מִגּוֹ, דְּהַיְנוּ, מִגּוֹ דִּמְהַנֵּי עֵרוּב זֶה שֶׁמַּנִּיחִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתִּיר הַחֲצֵרוֹת שֶׁבַּמָּבוֹי, מְהַנֵּי נַמִי לְהַתִּיר הַבָּתִּים שֶׁבֶּחָצֵר, וּכְעֵין זֶה אִיתָא בַּגְּמָרָא (עא:) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים גַּם כֵּן בְּסִימָן שפ״ז (משׁ״ז סק״ב), עַיֵּן שָׁם:

ד * בִּכְלִי אֶחָד. לִכְאוֹרָה כְּלִי לָאו דַּוְקָא, הוּא הַדִּין דְּאִם מַנִּיחִין כָּל הָעֵרוּבִין שֶׁגָּבוּ בְּמָקוֹם אֶחָד גַּם כֵּן שֵׁפִיר דָּמֵי, וְלֹא אָתֵי אֶלָּא לְאַפּוּקֵי בִּשְׁנֵי כֵּלִים דְּזֶה מוֹרֶה עַל חֲלֻקָּה, וְצָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגָדִים (משׁ״ז סק״ד)]. וּמִירוּשַׁלְמִי (פ״ו ה״ז) מַשְׁמַע כִּדְבָרָיו לְהָקֵל, דְּזֶה לְשׁוֹנוֹ, בְּנֵי הַמָּבוֹי שֶׁנָּתְנוּ עֵרוּבִין בִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת, אִם מִבְּלִי מָקוֹם הֲרֵי זֶה מֻתָּר [וְהַיְנוּ דַּוְקָא בְּבֵית אֶחָד, לְפִי הַבַּבְלִי שֶׁלָּנוּ], וְאִם בִּשְׁבִיל לַחֲלֹק עֵרוּבָן הֲרֵי זֶה אָסוּר. וְלֹא הִזְכִּיר כְּלָל שֶׁיִּהְיֶה דַּוְקָא בִּכְלִי אֶלָּא הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה בְּמָקוֹם אֶחָד, וְכֵן לְהַפֵּךְ אִם נָתְנוּ בִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת בְּלִי כְּלִי כְּלָל, אַף שֶׁהָיָה בְּבֵית אֶחָד גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי, וְכֵן מוּכָח מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין הֲלָכָה י״ח שֶׁכָּתַב חִלְּקוּ אֶת הָעֵרוּב אוֹ אֶת הַשִּׁתּוּף, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּבֵית אֶחָד אֵינוֹ עֵרוּב, וְלֹא הִזְכִּיר כְּלָל שֶׁהַחֲלוּקָה הָיָה בִּשְׁנֵי כֵּלִים:

ה * וְאִם מַקְפִּיד וְכוּ׳. וְעַל כֵּן אִם בָּא אֶחָד לֶאֱכֹל אֶת הָעֵרוּב וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ, בָּטֵל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

וְעַיֵּן בִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה וּמוּכָח שָׁם דְּמַה שֶּׁסִּיֵּם דְּהַדָּבָר צָרִיךְ עִיּוּן, הוּא רַק עַל הַדִּין הָאַחֲרוֹן שֶׁכָּתַב וּמִיהוּ וְכוּ׳, וּלְפָלָא עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁהִשְׁמִיט זֶה. וְאוּלַי בְּכַוָּנָה הִשְׁמִיט מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לֵיהּ אִם הֻרְגַּל בַּבַּיִת הַשֵּׁנִי אֵין רְשׁוּת לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ דְּתוּ אִיכָּא חֲשָׁדָא עָלָיו, וְאִם לֹא הֻרְגַּל סְבִירָא לֵיהּ דְּצָרִיךְ לְהוֹצִיא, דְּעַל הַשֵּׁנִי לֹא יִהְיֶה חֲשָׁדָא אִם יוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ כֵּיוָן שֶׁלֹּא הֻרְגַּל בּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן עַל הָרִאשׁוֹן שֶׁכְּבָר הֻרְגַּל בּוֹ אִיכָּא חֲשָׁדָא כְּשֶׁלֹּא יַחֲזִירוּ לוֹ הָעֵרוּב: (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): (כד) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק יב): (כה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כו) אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי, אִם הוּא רַק מְתֻקָּן כַּדִּין בְּלֶחִי וְקוֹרָה אַף שֶׁלֹּא נִשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ, דְּלֹא נֶאֱסַר לְהוֹצִיא מֵחָצֵר לְמָבוֹי רַק כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבַּיִת וְלֹא שֶׁשָּׁבְתוּ בֶּחָצֵר: (כז) וְכָל שֶׁכֵּן דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לַחֲצֵרוֹ גּוּפָא אַף שֶׁיֵּשׁ בֵּית דִּירָה אַחַת שָׁם בֶּחָצֵר, דְּבֵית הַכְּנֶסֶת לֹא נֶחְשַׁב רַק כְּחָצֵר, וּלְבֵית דִּירָה אַחַת לֹא מַצְרְכִינַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת כַּיָּדוּעַ: ד (כח) גְּמָרָא (מט.): (כט) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק טו) בְּשֵׁם תּוֹרַת חַיִּים (מט. ד״ה אלא): (ל) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם), וְכֵן מוּכָח מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ יוֹנָתָן (כה) דְּאִם אֵין לוֹ כְּלִי גָּדוֹל מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לְחַלְּקוֹ בִּשְׁנֵי כֵּלִים: (לא) שָׁם בִּתְשׁוּבוֹת חֶכֶם צְבִי (סי׳ קיב): ה (לג) רַשׁ״י (שם ד״ה עירוב שמו): (לג) גְּמָרָא (סח.), וְהֱבִיאוּהוּ הָאַחֲרוֹנִים. וַאֲפִלּוּ הָרַאֲבַ״ד (פ״ה ה״ב) דְּמַקֵּל בְּשֶׁהָעֵרוּב נִגְבָּה מִכֻּלָּם, מַחְמִיר בָּזֶה:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah